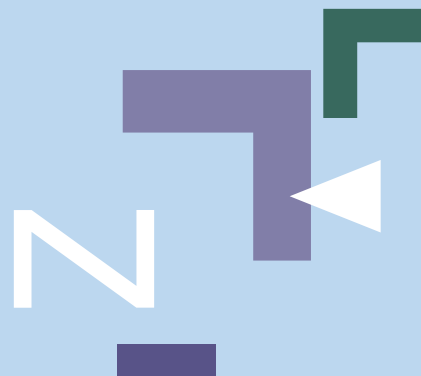

Scenariusze

kl. 7-8

Propozycje tematyczne dla uczniów kl. 7-8 **oprac. dr Justyna Budzik**

1) Współczesna krytyka filmowa w mediach (nie tylko) społecznościowych

Przeanalizujemy przykładowe recenzje pisemne oraz wideo publikowane w mediach społecznościowych i na kanale YouTube przez wybitnych i uznanych współczesnych krytyków filmowych. Uczniowie wyróżnią najważniejsze cechy recenzji, zastanowią się nad wpływem medium na kształt wypowiedzi, wreszcie – sami spróbują wybranego formatu.

2) Wideoesej: nowa forma analizy i interpretacji filmu?

Zapoznamy się z definicją i cechami wideoeseju, rozumianego jako nowy gatunek wypowiedzi analitycznej i interpretacyjnej. Zaprezentowane zostaną fragmenty „klasycznych” wideoesejów, które uważane są za inspirację dla współczesnych interpretatorów i krytyków. Zobaczymy przykładowe wideoeseje: montaż scen z filmu oraz wypowiedzi interpretacyjnych i zastanowimy się nad siłą przekazu takiej formy audiowizualnej.

3) Refleksyjne selfie: miniwarsztaty fotograficzne

Przjrzymy się historycznym zdjęciom – autoportretom oraz tym zbliżonym do dzisiejszych selfie. Zobaczymy współczesne selfie aktywistyczne, będące częścią projektów społecznych, tożsamościowych czy z zakresu animacji kultury. Uczniowie sami formułują definicję selfie, uwzględniającą wszystkie te elementy, które są dla nich ważne. Podsumowaniem warsztatów będzie wykonanie własnego autoportretu zgodnie ze strategią autokreacji.

4) Pomysł na film

Dwa warsztaty – w ramach pierwszego poznajemy etapy pracy nad scenariuszem filmowym i sposób konstruowania dramaturgii klasycznego filmu. Z pomocą story cubes pracujemy nad tematem filmu, podstawową drabinką scenariuszową, scenariuszem jednej sceny, scenopisem. Element teoretyczny obejmuje również plany i punkty widzenia kamery, tak aby uczniowie uwzględnili je w swoich projektach. Na podstawie opracowanego pomysłu w trakcie drugiej godziny kręcimy materiał. Przygotowujemy dekoracje, wybieramy punkty widzenia kamery (telefonu komórkowego, tabletu), oświetlenie, kostiumy, aktorów. Montujemy scenę w darmowej aplikacji (np. KineMaster).

5) Fotometafory: miniwarsztaty fotograficzne

Poznajemy (przypominamy) pojęcie metafory, oglądamy zdjęcia oparte na koncepcie, wyrażające jakąś myśl, prowokujące do refleksji. Uczniowie otrzymują kilka wskazówek (pojęć, słów, kategorii), na ich podstawie na terenie obiektu, w którym odbywają się zajęcia, wykonują telefonem komórkowym fotografie wiążące się z zadaniem w możliwie intrygujący, niespodziewany, kreatywny sposób. Poznajemy aplikację do obróbki zdjęć i tworzenia kolaży (CollageMaker, PicSay) i pracujemy nad jak najlepszym, zaskakującym efektem.

Scenariusze:

Tytuł warsztatów: Współczesna krytyka filmowa w mediach (nie tylko) społecznościowych

Czas trwania: 60 minut

Grupa docelowa: uczniowie kl. 7-8 (13-15 l.)

Cel główny: przekazanie podstawowej wiedzy na temat gatunku, jakim jest recenzja filmu; kształcenie kompetencji w zakresie redakcji recenzji pisemnej lub przygotowania recenzji ustnej

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest recenzja filmu,
- wskazuje cechy typowe dla recenzji przygotowanej dla mediów internetowych (blog, kanał YouTube),
- przygotowuje własną recenzję filmu w formie ustnej lub pisemnej.

Sposoby realizacji celów:

- grupa ok. 15 osób, zajęcia w pomieszczeniu,
- praca indywidualna, praca w parach, praca w kilkusobowych grupach,
- wypełnianie kart pracy, tworzenie mapy myśli, praca twórcza.

Zasoby potrzebne do realizacji:

- komputer z połączeniem do internetu, projektor/ekran lub telewizor, głośniki,
- wydruki recenzji z blogu *Kinofilia* (jeden egzemplarz dla każdego uczestnika): <http://www.kinofilia.pl/2019/07/the-lion-king-recenzja.html>,
- karty pracy (załączniki do scenariusza, jeden egzemplarz dla każdego uczestnika),
- tablica lub duży arkusz papieru do stworzenia mapy myśli,
- materiały do notowania dla uczestników zajęć.

Ramowy plan warsztatów:

I. Wprowadzenie do tematu: luźna rozmowa prowadzącego z uczestnikami zajęć. Edukator pyta uczniów: skąd czerpią informacje o filmach, gdzie publikowane są – wedle ich wiedzy – recenzje filmowe, czym jest recenzja filmowa, w jakim stopniu recenzje mogą być pomocne w wyborze filmu, czy czytają recenzje, a jeśli tak, to czy częściej sięgają po nie przed, czy po seansie, kim jest krytyk filmowy?

II. Ćwiczenie analityczne 1. Prowadzący zapowiada wyświetlenie fragmentu recenzji wideo filmu *Król Lew* (reż. John Favreau, USA, 2019) z kanału *Sfilmowani* (Dawid Adamek i Agnieszka Pisarek) – najpopularniejszego polskiego kanału filmowego na platformie YouTube (ponad 166 500 subskrybentów, 1,5 miliona wyświetleń miesięcznie, ok. 350 000 odbiorców miesięcznie). Prezentuje uczniom fanpage *Sfilmowanych* na Facebooku. Rozdaje uczniom karty pracy – tabele z wymienionymi elementami składowymi recenzji. Wspólnie z uczniami omawia kolejne elementy i w razie potrzeby wyjaśnia wątpliwości. Poleca uczniom, by w trakcie oglądania materiału zaznaczali, jakie elementy rozpoznają w wideorecenzji *Sfilmowanych*. Fragment do pokazania: od początku do ok. 6'15 (do słów o porównaniu scen z animacją z wersją fabularną), później od ok. 13'20 (pytanie o to, czy remake był konieczny) do końca.

III. Podsumowanie ćwiczenia: uczniowie dzielą się swoimi obserwacjami, prowadzący pyta też, jaki jest ich odbiór materiału, jakim językiem posługują się krytycy, czy obecne są w materiale sformułowania potoczne. Dyskusja: czy taki sposób recenzowania filmów jest atrakcyjny dla osoby zainteresowanej kinem? Dlaczego tak/nie?

IV. Ćwiczenie analityczne 2. Prowadzący rozdaje uczniom kopie recenzji *Króla Lwa* z blogu *Kinofilia*, prowadzonego przez Krzysztofa Bogumińskiego (załącznik 2. wraz z pytaniami; można dokonać skrótów wedle uznania). Pokazuje uczniom fanpage *Kinofilii* na Facebooku. Uczniowie pracują w parach. Nauczyciel poleca uczniom, by zastanowili się nad pytaniami pod tekstem i wyróżnili elementy oceny w analizowanym fragmencie.

V. Podsumowanie ćwiczenia: dyskusja na forum grupy, przytoczenie elementów oceny (i opinii) z tekstu, refleksja nad językiem recenzji (liczne kolokwializmy, bardzo subiektywny charakter prezentowanych sądów).

VI. Praca całą grupą: stworzenie (na tablicy lub na dużym arkuszu papieru) mapy myśli wokół kategorii „recenzja w internecie”, zebranie najważniejszych obserwacji z analizowanych materiałów (wideo i tekst).

VII. Ćwiczenie praktyczne: praca w kilkusobowych grupach (ok. 5 osób/zespół). Uczniowie układają scenariusz recenzji wideo lub konspekt recenzji pisemnej wybranego filmu. W tym celu prowadzący może wybrać film krótkometrażowy, który obejrzy wspólnie z grupą.

VIII. Prezentacja propozycji zespołów na forum grupy.

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się edukator:

- S. Bortnowski, *Recenzja, czyli między informacją a krytyką*, w: tegoż, *Warsztaty dziennikarskie*, Warszawa 2003.
- *Król Lew*, czyli przepiękna walka z sentymentem - Recenzja #493, kanał YouTube *Sfilmowani* (Dawid Adamek i Agnieszka Pisarek), <https://www.youtube.com/watch?v=3AveXsSMGSg>
- Fanpage *Sfilmowani*: <https://www.facebook.com/sfilmowani/>
- Krzysztof Bogumiński, *The Lion King (Król Lew)* – recenzja, <http://www.kinofilia.pl/2019/07/the-lion-king-recenzja.html>
- Fanpage *Kinofilia*: <https://www.facebook.com/blog.kinofilia/>
- Podcast *SpoilerMaster* Michała Oleszczyka: <https://soundcloud.com/micha-oleszczyk-446891573>

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się uczestnik: jak dla edukatora.

Załącznik 1. Karta pracy – elementy recenzji filmowej¹

Polecenie: Zaznacz, które elementy recenzji filmowej rozpoznajesz w materiale wideo *Król Lew*, czyli przepiękna walka z sentymentem Sfilmowanych.

Twórcy filmu: informacje i ocena wcześniejszych dokonań

Okoliczności realizacji filmu, oddźwięk w branży i wśród widzów

---

Wcześniejsze realizacje tematu i ich ocena oraz recepcja (odbiór przez widownię i krytykę)

Elementy streszczenia, opis wybranych scen z komentarzem analitycznym

---

Uwagi o temacie i problematyce, ich znaczeniu i grupie, do której film jest skierowany

---

Komentarz dotyczący scenografii, dekoracji, miejsca akcji

Komentarz dotyczący rozwoju akcji, rytmu, montażu, narracji

Komentarz dotyczący gry aktorskiej: opis i ocena

Odbiór przez widzów i krytyków, nagrody, opinie w mediach

Własna opinia recenzenta

Załącznik 2. Karta pracy – recenzja pisemna

Krzysztof Bogumiński, *The Lion King* (*Król Lew*) – recenzja <http://www.kinofilia.pl/2019/07/the-lion-king-recenzja.html>

Polecenie: proszę przedyskutować w parach:

- W których miejscach recenzent wyraża swoją opinię? Jakim językiem to robi?

- Jakie elementy informacji i analizy wymienione w poprzednim ćwiczeniu znalazły się w blogowej recenzji?

---

¹ Tabela opracowana na podstawie: S. Bortnowski, *Recenzja, czyli między informacją a krytyką*, w: tegoż, *Warsztaty dziennikarskie*, Warszawa 2003, s. 138-140.

Tytuł warsztatów: Wideosej: nowa forma analizy i interpretacji filmu?**Czas trwania: 60 minut****Grupa docelowa: uczniowie kl. 7-8 (13-15 l.)****Cel główny: zapoznanie uczniów z wideosejem jako formą analizy i interpretacji filmu oraz medium przekazywania wiedzy o filmie****Cele szczegółowe****Uczeń:**

- określa tematykę wideoseju i wskazuje podejmowane w nim zagadnienia,
- komentuje sposób narracji w oglądanych wideosejach,
- ocenia klarowność i atrakcyjność przekazu,
- wyróżnia cechy charakterystyczne wideoseju.

Sposoby realizacji celów:

- grupa ok. 15 osób, zajęcia w pomieszczeniu,
- praca indywidualna, praca w parach, praca w kilkusobowych grupach,
- wypełnianie kart pracy – analiza materiału, burza mózgów, technika słoneczka.

Zasoby potrzebne do realizacji:

- komputer z połączeniem do internetu, projektor/ekran lub telewizor, głośniki,
- karty pracy (załączniki do scenariusza, jeden egzemplarz dla każdego uczestnika),
- tablica lub duży arkusz papieru do notowania ustaleń z burzy mózgów i przyklejania karteczek,
- karteczki typu post-it,
- materiały do notowania dla uczestników zajęć.

Ramowy plan warsztatów:

I. Rozmowa wstępna z uczestnikami. Prowadzący pyta, skąd uczniowie zwykle czerpią wiedzę o filmach, gdzie można znaleźć recenzje, analizy, interpretacje, jakie konkretne publikacje, filmy edukacyjne, magazyny znają, w jaki sposób chcieliby uczyć się o filmach.

II. Czym jest wideosej? Praca techniką słoneczka:

Prowadzący zapisuje na tablicy termin wideosej, zwracając uwagę, iż powstał on z połączenia dwóch słów. Upewnia się, czy uczestnicy spotkali się już z tym gatunkiem, jeśli nie, krótko wyjaśnia, co on oznacza. Następnie prowadzący rozdaje uczestnikom zajęć karteczki typu post-it i prosi o zapisanie wszystkich skojarzeń, jakie uczniowie mają z pojęciem „wideosej”. Czego spodziewają się po takiej formie wypowiedzi filmoznawczej? Po zebraniu karteczek prowadzący grupuje je wokół centralnego pojęcia, umieszczając w jednym „promieniu” te, które się powtarzają lub są bardzo podobne do siebie.

III. Analiza trzech wideosejów o charakterze edukacyjnym i analityczno-interpretacyjnym.

Prowadzący zapowiada, iż uczniowie obejrzą trzy krótkie formy, które są wideosejami. Rozdaje karty pracy i wyjaśnia polecenie. Prezentuje kolejno materiały:

- Jorge Luengo Ruiz, *Pixar's Tribute to Cinema*, <https://vimeo.com/151026015?fbclid=IwAR1-g6ux2PANqWRnll3ZeCGteybQDOWazzfhSiavmP6HP02FK6m2o9xfz7l>

- Marcin Łukański, *Stranger Things – jak kolory i światło tworzą historię?*, kanał YouTube Na Gałęzi, https://www.youtube.com/watch?v=oqqlw5t2sEI&list=PLPZk1_XPNEKvUqnxPQt5F-bczQZBFv2tg&index=34

- Marcin Łukański, *Jak zmieniał się Batman?*, kanał YouTube Na Gałęzi, https://www.youtube.com/watch?v=FeJed06qvl&list=PLPZk1_XPNEKvUqnxPQt5F-bczQZBFv2tg&index=17

IV. Po prezentacji każdego wideoseju – krótkie podsumowanie na podstawie notatek uczniów. Po prezentacji ostatniego materiału uczniowie dyskutują w parach, czym różniły się obejrzone wideoseje. Burza mózgów: uczniowie (pary) proponują poszczególne typy/podtypy wideosejów.

V. Podsumowanie zajęć: dwie części

Powrót do pojęcia „wideosej” i zebranych w słoneczku karteczek. Dyskusja całą grupą, czy przewidywania/intuicje uczniów sprawdziły się. Usunięcie karteczek, które nie pasują do wideoseju poznanego na zajęciach. Uczniowie na nowych karteczkach zapisują nowe cechy (na każdej karteczce po jednej), jakie według nich są charakterystyczne dla wideoseju.

Opracowanie (na tablicy) nowego zbioru, który jest punktem wyjścia do stworzenia definicji.

Burza mózgów: uczniowie proponują tematy, zagadnienia, problemy, treści, które według nich nadawałyby się do stworzenia wideoseju na wzór tych, z którymi zapoznali się podczas zajęć. Prowadzący na zakończenie może polecić im własne poszukiwanie wg wykazu źródeł podanych w sekcji „Wykaz materiałów dla edukatora”.

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się edukator:

→ J. L. Ruiz, *Pixar's Tribute to Cinema*, <https://vimeo.com/151026015?fbclid=IwAR1-g6ux2PANqWRnll3ZeCGteybQDOWazzfhSiavmP6HP02FK6m2o9xfz7l>

→ M. Łukański, *Stranger Things – jak kolory i światło tworzą historię?*, kanał YouTube Na Gałęzi, https://www.youtube.com/watch?v=oqqlw5t2sEI&list=PLPZk1_XPNEKvUqnxPQt5F-bczQZBFv2tg&index=34

→ M. Łukański, *Jak zmieniał się Batman?*, kanał YouTube Na Gałęzi, https://www.youtube.com/watch?v=FeJed06qvl&list=PLPZk1_XPNEKvUqnxPQt5F-bczQZBFv2tg&index=17

→ A. Wróblewska, *Kamera Akcja! Czy wideosej ma przyszłość?*, https://www.sfp.org.pl/baza_wiedzy,305,23947,1,Kamera-Akcja-Czy-wideosej-ma-przyszlosc.html

→ S. Liguziński, *Wideosej. Zapiski na marginesach*, „Ekran” 2012, nr 6, ss. 76-82.

→ G. Świętochowska, *Wideosej. czyli od Chrisa Markera do Fandomu. Historia awansu pewnej formy audiowizualnej wyrostej z kinofilii*, „Kwartalnik Filmowy” 2018, nr 104, ss. 6-19.

→ B. Zajac, *Esej audiowizualny – w stronę historii*, <https://msl.org.pl/media/user/nowy/esej-audiowizualny-w-stronzo-historii-bartosz-zajac-pdf>

→ Film Studies for Free: <https://filmstudiesforfree.blogspot.com/>

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się uczestnik:

→ Trzy pierwsze materiały wideo z sekcji dla edukatora.

Załącznik – karta pracy

Jaki jest główny temat wideoeseju?	Jakie zagadnienia, tematy, problemy zostały poruszone w wideoeseju?	Jakie zabiegi montażowe, wizualne zauważasz? (np. zestawienie scen z różnych filmów, podział ekranu...)	Jaki jest komentarz słowny? Mówiony czy pisany? Jaki jest język – fachowy, potoczny?	W jakim celu – według ciebie - ten wideoesej został stworzony? Do kogo jest skierowany?
Jorge Luengo Ruiz, <i>Pixar's Tribute to Cinema</i>				
Marcin Łukański, <i>Stranger Things – jak kolory i światło tworzą historię?</i>				
Marcin Łukański, <i>Jak zmieniał się Batman?</i>				

Tytuł warsztatów: Refleksyjne selfie: miniwarsztaty fotograficzne**Czas trwania: 60 minut****Grupa docelowa: uczniowie kl. 7-8 (13-15 l.)****Cel główny: rozwijanie krytycznej refleksji na temat popularnych praktyk fotograficznych****Cele szczegółowe**

Uczeń:

- poznaje historię autoportretu fotograficznego,
- analizuje fotografie,
- wykonuje autoportret fotograficzny.

Sposoby realizacji celów:

- praca w pomieszczeniu i poza nim (w budynku, na zewnątrz budynku),
- praca całą grupą i praca indywidualna,
- zadanie twórcze.

Zasoby potrzebne do realizacji:

- komputer z połączeniem do internetu, projektor/ekran lub telewizor,
- tablica/duży arkusz papieru do notowania propozycji uczestników w pierwszej części zajęć i w podsumowaniu,
- prezentacja multimedialna dotycząca selfie (załącznik do scenariusza),
- karty pracy (załączniki do scenariusza, jeden egzemplarz dla każdego uczestnika),
- materiały do notowania dla uczestników zajęć,
- smartfon z połączeniem internetowym dla każdego uczestnika zajęć, ewentualnie aparaty cyfrowe.

Ramowy plan warsztatów:

I. Wprowadzenie do warsztatów. Prowadzący pyta uczniów, gdzie najczęściej mają do czynienia ze zdjęciami typu selfie, czy sami je wykonują, po co robić selfie, czy spotkali się z wykorzystaniem selfie w kampaniach społecznych, działaniach aktywistycznych itp.

II. Krótka historia/przegląd historii zjawiska autoportretu fotograficznego. Edukator wyświetla prezentację PowerPoint (prowadzący może ją zmienić/uzupełnić wedle własnych preferencji), omawiając historyczne i współczesne autoportrety, selfie, wystawy fotograficzne złożone z selfie, akcje społeczne i animacyjne. Prowadzący zachęca uczestników zajęć do wymyślenia opowieści do prezentowanych zdjęć, do zastanowienia się nad celem wykonania fotografii.

III. Zadanie praktyczne: uczestnicy dostają karty pracy i czas, aby według instrukcji wykonać selfie poprzedzone refleksją. Po upływie czasu na zadanie uczestnicy wgrają/wysyłają zdjęcia w jedno umówione miejsce (skrzynka e-mail, chmura, padlet...), tak aby była możliwa ich prezentacja na forum grupy.

IV. Podsumowanie warsztatów: pokaz wykonanych zdjęć z komentarzami od autorów. Zadaniem grupy jest każdorazowo zaproponować hashtagi do prezentowanego zdjęcia.

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się edukator:

- N. Mirzoeff, *Jak zobaczyć świat*, Kraków 2016, rozdział 1.
- <http://sebastianpyplacz.pl/na-wakacje-i-w-domu-selfie/#more-6899>
- P. Grochowski, *Sweet focia jako gatunek fotofokloru*, „Kultura Współczesna” 2014 nr 2; dostęp online: https://www.nck.pl/upload/archiwum_kw_files/artysty/9_piotr_grochowski_-_sweet_focia_jako_gatunek_foto-fokloru_i_formula_komunikacyjna.pdf
- *Selfie z muzeum*: <http://ekultura.org/wp-content/uploads/2015/09/selfie-z-muzeum.pdf>
- „Mała Kultura Współczesna” 10/2014 (selfie): <https://malakulturawspolczesna.org/category/selfie-102014/>
- relacja z warsztatów *Selfie z sensem*: <http://fundacja3f.org/aktualnosci/refleksja-czyli-selfiezsensem-relacja-z-warsztatow/>

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się uczestnik:

Selfie z muzeum: <http://ekultura.org/wp-content/uploads/2015/09/selfie-z-muzeum.pdf>

Załącznik – karta pracy

Instrukcja

1. Znajdź miejsce, które będzie najlepszym tłem dla refleksyjnego #selfie.
2. Zdecyduj, jaki kadr i upozowanie najlepiej Cię charakteryzują.
3. Zrób #selfie.
4. Podziel się z nami, jaka #refleksja towarzyszyła Ci podczas pracy nad zadaniem.
5. Wspólnie wymyślmy hashtagi do każdego zdjęcia.

Tytuł warsztatów: Pomysł na film (część 1) – od jednego zdania do pełnej sceny

Czas trwania: 60 minut

Grupa docelowa: uczniowie kl. 7-8

Cel główny: kształtowanie formy opowiadania filmowego

Cele szczegółowe

Uczeń:

- poznaje wybrany schemat budowania narracji filmowej,
- rozumie pojęcia: scenariusz, akt, scena, punkt kulminacyjny,
- wymienia rodzaje planów filmowych i zna ich zastosowanie,
- pracuje twórczo: opracowuje pomysł na historię filmową, formułuje skróconą drabinkę scenariuszową, pisze fragment scenariusza, rysuje storyboard.

Sposoby realizacji celów:

- grupa ok. 20-25 osób, zajęcia w pomieszczeniu,
- praca w kilkusobowych zespołach (5 osób/zespół), praca całą grupą,
- miniwykład, zadania twórcze.

Zasoby potrzebne do realizacji:

- komputer z połączeniem do internetu, projektor/ekran lub telewizor, głośniki,
- karty pracy (załączniki do scenariusza, jeden egzemplarz dla każdego zespołu,
- karteczki typu post-it w trzech kolorach, aby zapisać hasła do wylosowania pogrupowane na 3 kategorie (kolory): gatunki filmowe (np. komedia romantyczna, horror, film kryminalny, film sensacyjny, komedia...); rekwizyty (np. parasol, kapelusz, telefon, torba...), postaci (np. kobieta w podeszłym wieku, nastolatek, mężczyzna po 40., urzędnik, nauczycielka polskiego...)
- wg inwencji edukatora,
- story cubes lub story dice, zestaw klasyczny lub inne dowolnie wybrane przez prowadzącego,
- materiały do notowania dla uczestników zajęć,
- tablica lub przestrzeń do prezentacji wyników zajęć.

Ramowy plan warsztatów:

I. Wprowadzenie do warsztatów – edukator pyta uczestników, jaki jest cykl powstawania filmu, sonduje, czy wiedzą, czym jest scenariusz, scenopis i storyboard, jak przygotowuje się scenariusz, czy jest jakiś obowiązujący format itp. Prowadzący zapowiada, że efektem warsztatów będzie szczegółowo rozpisana i rozrysowana scena wymyślonego przez uczestników filmu.

II. Miniwykład – edukator porusza 2 główne zagadnienia:

- klasyczny schemat narracji filmowej, np. według sekwencyjnej budowy scenariusza opisanej przez Franka Daniela oraz podstawowe (skrótowe) zasady formatowania scenariusza,
- typy planów filmowych, punkty widzenia i ruchy kamery oraz ich rola w przygotowaniu storyboardu (bibliografia i pomocne materiały patrz sekcja „Wykaz materiałów dla edukatora”).

III. Zadania twórcze podzielone na etapy w mniejszych grupach (po ok. 5 osób).

Prowadzący dowolną metodą dzieli grupę na mniejsze zespoły, rozdaje karty pracy (po jednej na każdy zespół). Schemat działania wyznaczają kolejne zadania na karcie pracy wraz z założonym czasem wykonania:

- najpierw zespoły losują po 3 kolorowe karteczki (gatunek, rekwizyt, postać) i formułują jedno zdanie, opisujące treść filmu (120 sekund),
- następnie zespoły losują po 5 kostek story cubes i na ich podstawie formułują drabinkę scenariuszową: 5 scen filmu – 5 zdań (5 minut),
- wg wzoru (załącznik 2.) uczestnicy rozpisują wybraną scenę (10 minut),
- wg wzoru (załącznik 3., inne materiały przygotowane przez edukatora) uczestnicy przygotowują storyboard wymyślonej sceny w 3 ujęciach.

IV. Prezentacja prac zespołów.

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się edukator:

Budowa scenariusza:

<https://przygodyscenarzysty.pl/2018/12/20/drabinka-scenariuszowa-czyli-najwazniejsze-narzedzie-scenarzysty/>

<https://filmowanievideo.wordpress.com/2013/04/23/budowa-scenariusza/>

Plany filmowe; storyboard (materiały do wykorzystania na otwartej licencji ze wskazaniem autorstwa):

<http://edus.ibrbs.pl/slaska-fabryka-snow/>

Dowolne przykładowe scenariusze i storyboardy.

Materiały dodatkowe (przykłady działań edukacyjnych, jak tworzyć filmy z młodzieżą):

<https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/i-ty-mozesz-stworzyc-swoj-film/>

cykl filmów dokumentalnych *Jak zrobić film* od 1 do 6: <https://ninateka.pl/film/jak-zrobic-film-odc-1>

<http://www.filmotekaszkolna.pl/dla-uczniow/cwiczenia-filmowe>

Załącznik 1.**Karta pracy**

1. TEMAT FILMU: 2 minuty (120 sekund).

Na podstawie wylosowanego gatunku, postaci i rekwizytu odpowiedzcie w jednym zdaniu na pytanie:

O CZYM JEST NASZ FILM?

.....
.....

2. DRABINKA SCENARIUSZOWA: 5 scen=5 zdań, 5 minut.

Wyrzućcie kości *story cubes* – 5 kości, 5 scen. Opiszcie jednym zdaniem każdą scenę w formie drabinki scenariuszowej.

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

3. SCENARIUSZ JEDNEJ SCENY: 3 ujęcia – 10 minut.

Na podstawie załączonego wzoru (załącznik 2.) ułóżcie scenariusz wybranej sceny filmowej.

4. SCENORYS (storyboard): 10 minut.

Na podstawie wprowadzenia do zajęć (miniwykładu) oraz przykładów pokazanych przez edukatora rozrysujcie scenorys (storyboard) sceny z punktu 3.

Załącznik 2.**Wzór zapisywania scenariusza sceny²**

SCENA (NR): MIEJSCE, PLENER CZY WNEȚRZE, PORA DNIA.

Tutaj prostym językiem formułujemy krótki opis akcji, wygląd bohaterów, rekwizyty, opis miejsca. Jeśli postaci pojawiają się pierwszy raz, zapisujemy ich imiona drukowanymi literami, a w nawiasie podajemy wiek.

POSTAĆ 1 (IMIĘ)

(Tutaj informacje dodatkowe, np. krzyk, szept itp.)

Wypowiadana kwestia.

POSTAĆ 2 (IMIĘ)

(Tutaj informacje dodatkowe, np. krzyk, szept itp.)

Wypowiadana kwestia.

Załącznik 3.

Wzór scenorysu (storyboardu), źródło: <http://edus.ibrbs.pl/slaska-fabryka-snow/>

Do wydrukowania w formacie A3.

---

² Na podstawie wzoru formatowania scenariusza Ani Przybyłko (www.aniprzybylko.pl)

Tytuł warsztatów: Pomysł na film (część 2) – od zapisu do montażu**Czas trwania: 60 minut****Grupa docelowa: uczniowie kl. 7-8****Cel główny: kształtowanie formy opowiadania filmowego: ćwiczenia z kamerą i montażowe****Cele szczegółowe**

Uczeń:

- kręci zaplanowane wcześniej ujęcia,
- dokonuje wyborów pomiędzy dublami,
- montuje fragment filmu,
- opracowuje strategię działania początkującego filmowca.

Sposoby realizacji celów:

- grupa ok. 20-25 osób, zajęcia w pomieszczeniu lub na zewnątrz (wg. inwencji grupy)
- jeśli grupa nie brała udziału w pierwszej części warsztatów, wykorzystujemy materiały powstałe przy udziale innej grupy,
- praca w kilkuosobowych zespołach (5 osób/zespół), praca całą grupą,
- zadania praktyczne (kręcenie ujęć i montaż).

Zasoby potrzebne do realizacji:

- materiały opracowane przez uczniów w pierwszej części warsztatów,
- komputer z podłączeniem do internetu, projektor/ekran lub telewizor, głośniki,
- smartfon z zainstalowaną aplikacją KineMaster (jeden na każdy zespół),
- rekwizyty wylosowane w pierwszej części warsztatów (np. parasol, kapelusz, telefon, torba...),
- elementy „kostiumów” (umowne oczywiście) zgodnie z wylosowanymi w pierwszej części warsztatów postaciami (np. →czapka z daszkiem dla nastolatka, marynarka dla urzędnika...). Można też zrezygnować z tego punktu i uczniowie dokonają umownej stylizacji własnych ubrań i akcesoriów zgodnie z pomysłem,
- materiały do notowania dla uczestników zajęć,
- tablica/duży arkusz papieru dla spisania podsumowania.

Ramowy plan warsztatów:

I. Przypomnienie wyników pracy z pierwszej części warsztatów, prezentacja podstawowych funkcji aplikacji KineMaster.

II. Podział obowiązków między zespołami i w zespołach:

- decyzja, czy każdy zespół realizuje „swoją” scenę, czy też może pomysł innej grupy,
- wybranie operatora kamery,
- wybranie aktorów,
- wybranie miejsca zdjęć.

III. Realizacja zdjęć i montaż.

IV. Prezentacja prac zespołów. Omówienie wyników pracy. Spisanie na tablicy najważniejszych wniosków: najtrudniejsze elementy zadania, wybory, które trzeba było podjąć. Opracowanie (w punktach) najważniejszych wskazówek dla początkującego filmowca.

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się edukator:

- aplikacja KineMaster na system Android lub iOS (bezpłatna, dostępna w sklepie GooglePlay),
- tutoriale (w języku angielskim, z napisami angielskimi): <https://www.youtube.com/watch?v=oWgUSmdLVcA>
<https://www.youtube.com/watch?v=C4QCY8K1RJI>
- materiały dodatkowe (przykłady działań edukacyjnych: jak tworzyć filmy z młodzieżą):
<https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/i-ty-mozesz-stworzyc-swoj-film/>
- cykl filmów dokumentalnych *Jak zrobić film* od 1 do 6: <https://ninateka.pl/film/jak-zrobic-film-odc-1-i-kolejne>
<http://www.filmotekaszkolna.pl/dla-uczniow/cwiczenia-filmowe>

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się uczestnik:

- aplikacja KineMaster na system Android lub iOS (bezpłatna, dostępna w sklepie GooglePlay),
- tutoriale (w języku angielskim, z napisami angielskimi): <https://www.youtube.com/watch?v=oWgUSmdLVcA>
<https://www.youtube.com/watch?v=C4QCY8K1RJI>
- opcjonalnie: wybrane filmy z cyklu *Jak zrobić film* (patrz sekcja „Materiały dla edukatora”)

Tytuł warsztatów: Fotometafory: miniwarsztaty fotograficzne

Czas trwania: 60 minut

Grupa docelowa: uczniowie kl. 7-8

Cel główny: rozwijanie umiejętności tworzenia metafor wizualnych

Cele szczegółowe

Uczeń:

- zna definicję metafory w kontekście literackim,
- analizuje i komentuje fotografie,
- robi zdjęcia na zadany temat,
- uzasadnia swoje wybory twórcze,
- tworzy kolaż ze zdjęć.

Sposoby realizacji celów:

- praca w pomieszczeniu i poza nim (w budynku, na zewnątrz budynku),
- praca całą grupą i praca indywidualna,
- zadanie twórcze.

Zasoby potrzebne do realizacji:

- komputer z połączeniem do internetu, projektor/ekran lub telewizor,
- tablica/duży arkusz papieru,
- prezentacja multimedialna dotycząca selfie (załącznik do scenariusza),
- karty pracy (załączniki do scenariusza, jeden egzemplarz dla każdego uczestnika),
- materiały do notowania dla uczestników zajęć,
- smartfon z połączeniem internetowym dla każdego uczestnika zajęć,
- prezentacja Prezi do wprowadzenia warsztatów: https://prezi.com/jo_ohl9g1va9/?token=2b16f97fe3cdbc289cdc4eb380adaa8400ba97e123e11a2b7b8f31e162f2f014&utm_campaign=share&utm_medium=copy
- małe karteczki z pojęciami do zadania twórczego, np.: samotność, gościnność, czas, inność, nieśmiałość, otwartość, smutek, radość, bezpieczeństwo, niepewność, czułość, delikatność...; pojęć musi być tyle, ilu uczestników zajęć.

Ramowy plan warsztatów:

- I. Wprowadzenie do warsztatów. Edukator zapisuje na tablicy kilka przykładów metafor z języka literackiego i potocznego, np. „złote serce”, „płuca miasta”, „serca dno” i prosi uczniów o podanie przykładów podobnych wyrażen. Na tej podstawie przypomina uczniom pojęcie metafory i jego wybraną definicję.
- II. Edukator wyświetla prezentację, rozwijając i komentując wedle uznania hasła i cytaty na slajdach. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zdjęć w prezentacji, szukania zaskakujących zestawień w kadrach, nadawania tytułów lub wymyślenia hashtagów, jakimi można opatrzyć zdjęcia.
- III. Zadanie twórcze 1.: Uczniowie losują karteczki z pojęciem, które ma ich zainspirować do zrobienia nietypowego zdjęcia. Edukator rozdaje karty pracy i daje czas na wykonanie zadania.
- IV. Po wykonaniu zadania uczestnicy skanują QR kod do padletu i umieszczają na padlecie swoje fotografie, podpisując wylosowanym pojęciem.
- V. Omówienie zdjęć: każdy uczestnik krótko wyjaśnia, dlaczego zdecydował się na taki, a nie inny kadr; grupa komentuje oglądane zdjęcia.
- VI. Zadanie twórcze 2.: Uczestnicy wykonują w aplikacji CollageMaker kolaż z wybranych zdjęć powstałych w pierwszej części warsztatów (w tym celu zapisują zdjęcia z padletu na swoim telefonie).
- VII. Podsumowanie warsztatów: uczniowie umieszczają kolaże na padlecie, wspólna dyskusja grupowa na temat przesłanych propozycji. Dodatkowym zadaniem może być wymyślanie podpisów (metaforycznych) do stworzonych kolaży.

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się edukator:

- Prezi do wprowadzenia do warsztatów: https://prezi.com/jo_ohl9g1va9/?token=2b16f97fe3cdbc289cdc4eb380adaa8400ba97e123e11a2b7b8f31e162f2f014&utm_campaign=share&utm_medium=copy
- Aby zmodyfikować prezentację, edukator powinien założyć sobie własne konto w witrynie Prezi (w opcji darmowej), wtedy po otwarciu linku można wybrać opcję *duplicate* i edytować duplikat jako swoją prezentację. Prezentacja jest udostępniona na wolnej licencji Creative Commons – Uznanie autorstwa, a zatem edukator może ją dowolnie modyfikować i rozpowszechniać, pod warunkiem, iż poinformuje o twórcy, źródle i licencji.
- Edukator zakłada konto w witrynie Padlet.com (opcja darmowa) i tworzy tam tablicę, na której uczestnicy zajęć będą mogli dodawać wykonane podczas warsztatów zdjęcia. Padlet umożliwia wygenerowanie QR kodu, na którego umieszczenie jest miejsce w prezentacji Prezi. Uczestnicy skanują QR kod i w ten sposób uzyskują link dostępu do padletu i z poziomu własnego telefonu mogą dodawać i przeglądać umieszczone na tablicy zdjęcia.
- Aplikacja mobilna CollageMaker (sklep GooglePlay, aplikacja darmowa).
- Hasło „metafora”, w: *Słownik terminów literackich*, red. M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, Wrocław 2010 (lub inne wydanie).
- <https://www.granicenauki.pl/myslenie-metaforami-czyli-dlaczego-glowa-do-gory-26056>
- <http://polskiwdwunastce.edu.pl/metafora>

Wykaz materiałów/publikacji/aplikacji, z którymi powinien zapoznać się uczestnik:

uczestnicy pobierają i instalują na swoich smartfonach aplikację mobilną CollageMaker ze sklepu GooglePlay (aplikacja darmowa).

Załącznik 1.
Karta pracy

FOTOMETAFORY

Metafora to „słowa, które dziwią się sobie”. Zrób zdjęcie, które dziwi się słowu – stwórz fotograficzną metaforę.

Instrukcja

1. Rozejrzyj się! Wybierz przedmioty, które chcesz ująć w kadrze.
2. Zaplanuj kompozycję zdjęcia. Możesz w tym celu wykorzystać zasadę tzw. mocnych punktów kadru (na przecięciu linii siatki), w których umieszcza się najważniejsze elementy zdjęcia:

I	II	III
IV	V	VI
VII	VIII	IX

3. Wybierz punkt widzenia, zadbaj o odpowiednie oświetlenie.
  4. Może chcesz użyć jakichś efektów dostępnych w Twoim aparacie, by wzmocnić efekt?
-